

A BANYÁSZ

A M. N. MŰZÉUM
KÖNYVTÁRÁBÓL

A Salgótarjáni Szénmedence Bánya- és Kohómunkásai Gazd. Szakegyesületének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár $\frac{1}{4}$ évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

Munkaalkalmat.

Lapunk legutóbbi két számában írtunk arról, hogy a bányáiparban dolgozó munkások részére munkaalkalmat kell teremteni. Most folytatjuk további megállapításainkat.

Előbbi számunk egyikében a vállalatokat szőlítettük fel a takarékosagra, amit a vállalatok egyrészt végre is hajtottak. Ezzel a takarékosággal kívánunk foglalkozni. A vállalatok úgy értelmezték a takarékoságot, hogy számtalan helyen, ahol napibérben dolgozó munkások voltak foglalkoztatva, a kényszerű szünet napokon havidíjas alkalmazottakkal pótolták. Ez a takarékoság nem alkalmas arra, hogy a munkásság között megnyugvást teremtsen, mert ebből a munkás azt látja, hogy az, aki napibérben dolgozik, az nem dolgozhatja ki a hetet és ezáltal elesik napikeresetétől, míg ugyanakkor az ő munkáját havidíjasokkal végeztetik.

Nagyon nehezen értik meg a vállalatok azt, hogy a takarékoság nemcsak a munkásság rovására történhetik, hanem a vállalatnak is kell áldozatot hozni. — A vállalatok hozzá vannak szokva, hogy a takarékoság folytonos hangoztatásával a munkásságot állandóan féken tartásák, nehogy eszébe jusson a munkásnak egy falat kenyérnek a kisürgetése. A munkásság már tisztában van azzal, hogy a vállalatok nem akarnak az ő profitjukból engedni, hanem a munkanélküliség folytonos hangoztatásával igyekeznek a munkásságot féken tartani.

Azért a munkásság nem hajlandó azt tűrni, hogy a munkáltatók mint egy mumust mutogassák a munkanélküliséget. — A munkásság nem riad vissza attól, hogy az ő szervezeti erejével oda hasson, hogy a vállalatok abból a haszonból, amit a jobb konjunktúrába kerestek, abból engedjenek. A munkásság abban az időben, amikor a szénkonjunktúra javuláskor rendes munkaidőt, sőt pótműszakokat teljesít, csak annyi keresetre tud szert tenni, amiből a legszükségesebb életfentartási cikkeket tudja beszerezni. Amikor azután bekövetkezik a munkaredukció, nem tudja megkeresni még a legszükségesebb dolgokat sem, úgy, hogy nem tud kikerülni a folytonos adósságokból.

Ezért oda kell hatni a munkáltatóknak, hogy a munkaalkalmat úgy ossza

be, hogy az ne csak a munkást sújtsa, hanem ő maga is vegye ki a részét. Azt látja a munkásság, amikor a vállalatok havidíjas alkalmazottakkal végeztet olyan munkákat, amelyeket rendes körülmények között napibéres munkások végeznek, hogy ezáltal a napibéres munkásokat elüsse a keresetétől. Lássák be a vállalatok, hogy ez nemcsak, hogy nem takarékoság, hanem egyenesen az üzemnek fölösleges megterhelése, pl. oly munkák elvégzése, amely munkát üzem közben nem lehet folytatni, mint javítási munkálatok. Ugyanis, különösen különféle gépek és egyéb eszközöknek a javítása mindig helyesebb, ha azt a javítási munkát azzal a munkással végeztetjük, aki azzal dolgozik, mert az ismeri a hibáit és sokkal rövidebb idő alatt tudja elvégezni.

Meg kell barátkozni az illetékeseknek azzal a gondolattal, hogy a munkásnak egész évre lehetővé kell tenni a tisztességes keresetet, mert nem elegendő az, ha csak az év egy pár hónapjában van rendes keresete. — Végre egyszer el kell következni annak az időnek, amikor visszatérhetünk a béke ideiben volt állapotokhoz.

A munkáltatók már nagyon hozzá szoktak ahhoz, hogy állandóan azzal térnek ki a felelősség alól, hogy nincsenek most azok a normális viszonyok mint voltak. Eljutottunk odáig, hogy a munkás teljesítménye nemcsak, hogy elérte a békebeli teljesítményt, hanem már felül is multa. Ezzel szemben a munkás keresete messze alatta maradt a békebeli kereseteknek. Ha figyelembe vesszük, hogy békében is a munkás csak annyit keresett, amely a szűkös megélhetést biztosította, elképzelhető, hogy milyen önsanyargatást követel a munkástól, a mai keresetnek a beosztása.

Azt hallja a munkásság állandóan, hogy nem lehet ma úgy biztosítani a megélhetést, mint a béke éveiben, mert a háború és az ezt követő forradalmak lerombolták a háború előtti állapotokat. Ezzel szemben azt látjuk, hogy minden visszatér, ami a háború előtt volt, sőt a terhek még fokozatosabban súlyosodnak a munkásság vállaira. Csupán a munkásság kereseti lehetősége nem akar visszatérni úgy, mint a béke éveiben volt.

Elég volt már abból a hitegetésből, amiben a munkásságnak eddig része volt, most már el kell következni a tettek idejének. Ennek pedig abban kell megnyilvánulni, hogy a munkásnak tisztességes munkaalkalmat teremtsen és emberi megélhetést biztosítson.

Ebben a munkában ki kell venni a részét a kormányzatnak és ezt várja a munkásság. A bányáiparban kétszeres fontossága van ennek, mert a magyar bányáiparban foglalkoztatott munkások a legnehezebb helyzetben vannak.

Amikor a bányáiparban a legjobb konjunktúra volt, akkor a bányamunkás munkahelyhez volt kötve, nem változtathatta a munkahelyét két okból. Először azért, mert katonai felügyelet alatt állott és rendelettel kényszerítették arra, hogy ugyanazon a munkahelyen dolgozzon, ahol nem tudta megkeresni a legszükségesebb élet-szükségleti cikkeket sem. Ha mégis eltávozott, katonai és csendőri fedezettel hozták vissza előbbi munkahelyére és kénytelen volt tovább dolgozni.

Amikor a katonai felügyeletet megszüntették, akkor még mindig visszatartotta a társaspénztári állapot, amely szerint, ha eltávozott munkahelyéről azért, hogy magának tisztességes keresetet biztosítson, vagy szerezzen, akkor elvesztette a társaspénztárnál szerzett jogait.

Ezen kívül még mindig van egy nagy akadálya annak, hogy a bányamunkás a munkahelyét változtassa, ez pedig a lakáskérdés. Ugyanis a bányatelepeken levő lakások rendszerint a vállalatok tulajdona. Ez azután azt eredményezi, hogy a munkás, amikor munkahelyet változtat, ugyanakkor lakást is kell változtatnia. Az alatt az idő alatt míg munkanélkül van, állandóan a kilakoltatás veszélye fenyegeti és ez nagyban hozzá járul ahhoz, hogy nem tudja megválni a munkahelyét.

Tehát amikor a bányamunkások érdekében szót emelünk, ezt úgy tekintsék az illetékes tényezők, hogy egy olyan munkáscsoportról van szó, mely teljesen más elbírálást igényel.

Ezt az intézkedést várja a bányamunkásság.

Deutscher Károly.

A Salgótarjáni Vas- és Fémmunkások, valamint a Szociáldemokrata párt egyik ki-magasló vezető tagját temette el a salgótarjáni munkásság nagy részvét mellett február hó 27-én, Deutscher Károly munkástársunk személyében. — A halottat nagy számban kísérték el ismerősei, jó barátai és munkástársai utolsó útjára, mert életében mint puritán, önzetlen, becsületes embert mindenki szerette. Benne azt az embert találták, aki önzetlenül dolgozott munkástársai érdekében, örült, ha segíthetett a segítségre szorulókon.

Életpályáját a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. salgótarjáni acélgyárában kezdte, mint vasöntő. Hosszu betegeskedése után a társulat nyugdíjazta és mint nyugdíjas került a Vas és Fémmunkások salgótarjáni helyi-csoportjának titkári állásába. Ezzel a kinevezéssel egyidejűleg a Szociáldemokrata párt megbízta a kerületi titkárság teendőivel is. Ezen megbízatásában mindig azon igyekezett, hogy a szegények segítségére legyen.

Sokan voltak, akik ezen pozícióját irigylték, állására törtek, nagyon sokszor szivós és nehéz küzdelmet kellett vívnia azokkal szemben, akik az utolsó darab kenyérére is aspiráltak. — Emlékezünk még azokra az időkre, amikor a pártvezetőségben helyet foglaló bányamunkások keltek védelmére és védtek, mint szegény beteg embert, hogy állásából el ne mozdíthassák. Pedig ha valaki megérdemelte azt a pozíciót, úgy az Deutscher Károly volt, azért, mert a reá-bizott köteleességét mindig hiven teljesítette, de azért is, mert már egy elgyöngült ember volt, aki fizikai munkával kenyerét megkeresni képtelen volt. Talán ő maga is érezte, hogy ha az állását elveszti, nem lesz hova menekülnie, ez az érzés adta neki azt a nagy erőt, mint beteg embernek, hogy sokszor magas lázakkal, igazán szólva betegen ment éjjel-nappal, hogy eleget tehessen köteleességének, hogy munkaadója és munkástársai bizalmát továbbra is biztosíthassa.

Voltak azonban, kik nem értették meg Deutscher Károly betegségét, mindig többmunkát vártak tőle, nem egyszer panaszkodott, hogy a központi pártvezetőség elégettlenségét fejezte ki iránta, pedig tudták, hogy beteg és gyógykezelésre, pihenésre, ápolásra van szüksége, a szanatóriumi kezeltetés helyett munkával halmozták el. — Deutscher a reábizott köteleességét teljesítette mindaddig, míg össze nem esett, mert tudta, hogy csak addig tarthatja állását, míg köteleességét tudja teljesíteni.

Ilyen körülmények között pusztult el az az ember, aki még fiatal volt, akinek még élni kellene, hogy özvegy édesanyját eltart-hassa és hogy kis árváját felnevelhesse. — Kiesett a toll a kezéből, vége, vége mindennek, itt maradt az anya, a testvér, a kisgyermek és mindenki.

Deutscher Károlyt, mint jóbarátunkat és munkástársunkat utolsó útjára egyesületünk dalárdája, az acélgári olvasóköri dalárdája és zenekara kísérték el szeretetének jeléül, mi pedig megőrizzük emlékét mindörökre.

Részt kívánunk a Bányamunkás Otthonból.

Lapunk febr. 15-iki számában részletesen foglalkoztunk a Bányamunkás Otthon r.-t.-hoz befizetett összegeink visszaperlésére. — Azóta alig két hét telt el máris megállapíthatjuk, hogy minden ellenagítáció dacára is kb. 1000—1200 ember adta le kölcsönszelvényeit, az összegek visszaszerzése végett. Egyesületünk titkársága még ma is állandó ostromnak van kitéve, a szelvények leadása végett. Nagyon sokan vannak a szaktársak között olyanok, akiknek a kölcsönszelvényük hiányzik, kik vagy elvesztették, vagy pedig annakidején a szövetségtől nem kapták meg. Azok a munkástársak, akik fizetési cédulával, vagy az üzemvezetőségtől beszerezhető egyéb okiratokkal tudják igazolni, hogy teljesítették az akkor kívánt műszakot, azok is jelentkezhettek az előbb említett okmányokkal. A megkezdett akció a közeli napokban befejezést nyer, ennek megtörténte után egyesületünk titkársága feldolgozza az anyagot és továbbítja az illetékesekhez. Az érdekelt szaktársakat pedig felhívja, hogy lapunkat állandóan kísérjék figyelemmel, ahol részletes és kimerítő tudósításokat közlünk az ügy mikénti állásáról.

Beküldetett.

Tisztelt szerkesztőség!

Kérem alábbi soraim közlését:

Amióta kiváltunk a „Magyarországi Bányász és Kohómunkások Szövetsége”-ből, állandóan figyelem az egyesület hivatalos lapját a „Bányászt”. Megállapítom, hogy nem elég erőlyesen utasítják vissza Peyerék mocskolódásait, pedig nem érdemli meg azt a kiméletet, amelyben részesül, mert Peyer nem kimél senkit, hanem a legdrasztikusabb formában támad mindenkit, aki az ő érdekeit veszélyezteti.

Nem átalja az emberek becsületébe gázolni és igyekszik mindenkit tönkre tenni, ezért ugyanazokkal az eszközökkel kell védekezni, amelyekkel ő dolgozik. Ebben a munkában kívánok segítségükre lenni azzal, hogy leírom az 1925. december 6., 7. és 8-án megtartott országos közgyűlésen történt eseményeket.

Ezen közgyűlésen egy bizottság küldetett ki, amely bizottság hivatva volt Csóka Vendel és Fodor József között felmerülő ellentétek békés elintézésére. Ezen ellentéteket már előzőleg 3 fórum igazolta, azonban sem Fodor József, sem Peyer Károly nem tartották kielégítőnek ezen fórumok elintézését, mert ők úgy szerették volna a dolgot elintézni, hogy Csókát tönkre tegyék, ezért ezen közgyűlésen újra bizottság elé vitték az ügyet. Ebbe a bizottságba én is be lettem választva, így alkalmam volt az egész ügyet közelebbről megismerni és most meg akarom ismertetni szaktársaimmal is.

Ezen bizottsági ülésen láttam világosan, hogy az egész ügy nem egyéb, mint Peyer Károlynak az a törekvése, hogy Csókát mindenáron lehetetlenné tegye. Ez alkalommal is úgy, mint már több esetben, mindig másokkal kívánta keresztül vinni. Most Fodort használta fel. Ezen bizottságot is igyekezett befolyásolni úgy, hogy személyesen bement a bizottsághoz és minden áron arra akarta bírni a bizottság tagjait, hogy ítélik el Csókát. Azonban minden erőlködése dacára nem használt még az sem, hogy Tata-bányáról beküldte Javorek Pált a bizottságba tudva azt, hogy ez Csókának a legnagyobb ellensége.

Javorek kijelentette, ha a bizottság nem úgy határoz, ahogy ő kívánja, akkor a bizottság határozatát nem veszi tudomásul. A bizottság hosszas vizsgálat után az összes érdekelteket és tanukat kihallgatta és azután meghozta határozatát, amely szerint Csókát felmentette. Amikor Peyerék látták, hogy így nem tudják Csókát lehetetlenné tenni,

Geológia.

Írta: Mostyénán József.

Földünk állapota.

(Folytatás.)

Földünk a kozmikus fejlődési folyamat ötödik állapotába jutva szünet nélkül állandóan változásokon megy keresztül. A szilárd kéreg összehúzódása, gyűrődése folytán keletkezett mélyedésekben a lecsapódó vízgőzből összegyűlt a víz, a gyűrődéseken keletkezett töréseken a Föld mélyébe jutott, ott ismét gőzzé válva — feszítőerejével segített az izzó magmának a föld kérgét megemelni, — így óriási hegyek keletkeztek földrengések kíséretében, — áttörve a szilárd kérget: kőóriásokat messze elvetett, nagy területeket teleszórt apró kőtörmelékkel, melyből egész rétegek képződtek, majd a keletkező nyíláson (kráter) kiömlött a folyékony láva és kőtörmelék szolgált a törmelék köveknek, — kihűlve megszilárdult és újabb réteget alkotott a Föld hátán.

De a tengerek — az óriási területű mélyedésekben összegyűlemlt vizek — sem maradtak tétlenül, a feltornyosuló hegyek folytán keletkezett mélyedésekbe átömlöttek. A vizár az elragadott kövekkel útközben lecsiszolta, felőrölve a tengerek fenekén, — sok

esetben kőtörmeléként — lesüppedve újabb rétegek képződtek.

Az eső sem hagyta sértetlenül Földünket, évmilliókon át végezte romboló és építőmunkáját. A nap melegének hatása alatt a tengerek vize állandóan párolog, a vízpára a szél által messze kontinens fölé hajtva, a hidegebb légkörben felhőkké tömörülve végre cseppekben lehullt a Földre. A cseppek összegyűlve rohamok a mélyebb helyekre, közben egyrésze a földbe szivárog, másik része megduzzasztja a patakokat és a folyton erősödő, tovább rohanó vizár völgybe érve, erejétől fogván lerakja a magával ragadott föld és kőtörmelékkeket, a kisebb kavicsokat tovább sodorva a folyamoknak adja át, hogy azok folytassák a megkezdett munkát, a legfinomabb anyag a tenger fenekén megüledve újabb réteget alkot.

A Nap sem hagyja pihenni a Földet, a fagy és nedvesség segítségével elmálassza a kövek felületét azt por, vagy homok alakjában átadva a szélnek, az az eredeti helyétől elszállítja és nagy homoktengereket alkot, mint a közép-ázsiai sivatag, Szahara, arabiai sivatag, de nem kell oly messze mennünk hazánk Alföldje is homok tenger, mely a jégkorszakban és az azt követő időkben keletkezett.

Földrengések, hegycsuszamlások, tűzhányók,

víz, szél és a Napnak 800—900 millió év együttes, romboló és alkotó munkájának eredménye Földünk mai arculata.

Az organikus molekulákban az átalakulás csirái és a szerves lények egymástól való le-származásának folyamánya a növény és állatvilág és utóbbinak koronája az ember. — Az állatvilág családfájának segítségével az élet fejlődésének útján képzeletben haladva, párhuzamosan a Föld fejlődésének sorrendjét kövve, a szerves élet: növény és állat kövesült maradványai, mint utjelző határkövek jelzik a Föld fejlődésének korait és korszakait. A Föld fejlődésével az élet is fokozatosan fejlődött.

A földtudósok, földünk fejlődését kor és korszakokra osztották: Óskor, Ókor, Középkor, és Újkor.

A geológia óskor: Földünk legrégebbi képződménye az al. pformáció; az izzó Földgömb megmerevedett kérgének maradványa.

Az alapformációra telepszik az őshégyesség. Ezt a formációt csillámpalák, gránitok és gnejszek alkotják.

A kristályos palák közül található konglomerátok, régi kőzetek görgetegei arról tanuszkodnak, hogy a víz is megkezdte romboló munkáját. (Folyt. köv.)

A szanálás tetőfokán.

újabb cselhez folyamodtak és igyekeztek a jelölő bizottságot kapacitálni és ugyancsak a szavazatszedő bizottságot igyekeztek reá birni, hogy a szavazatokat sikasszák el. Ezen rajta kapták Ocskovszky János borsodi titkárt, amiből nagy felzúdulások voltak és már-már botrányba fulladt az egész közgyűlés, csupán Csókának a rábeszélésére csillapult le a hangulat.

Igy néz ki az a szakszervezeti demokrácia, amelyet Peyer folytat az ő csatlósaiival, Fodor, Javorek és társaival. Ezt a működést folytatták akkor, amikor a bányamunkások a legnagyobb nyomorúsággal küzdöttek nem törődtek a munkásság érdekeivel. Most, amikor a bányamunkások kiábrándultak és ott hagyták Peyeréket, ők kiabálnak és verik a mellüket, hogy ők a munkásság ügyét szolgálják és ugyanakkor az egész működésük a legperfidebb ember hajszában nyilvánul meg.

Most a szanálás küszöbén állunk 3—4 napokat dolgozunk, azonban Peyerék jelenleg is csak a piszkolódásokra pocsékolják egész energiájukat. Minden eszközt felhasználnak, nem átalították felhasználni azt az összeget, amelyet a Brazíliai munkások köldöttek a Salgótarján vidéki bányamunkások nyomorának az enyhítésére, ezt az összeget is agitációs eszközökre használták fel.

A fentieket azért irtam le, hogy lássák a szaktársak, milyen eszközökkel dolgozik Peyer, ő sohasem válogatós, soha sem törődik a bányamunkások nyomorúságával. Ez megnyilvánult a múlt évben, amikor a tagjárulék leszállítását kértük. Nem járult hozzá, mert veszélyeztetve látta az ő fizetését, azért meg követelte a 30.000 koronás tagjárulékokat. Már csak rövid idő kérdése, hogy a bányamunkásság teljes egészében hátat fordít a Peyerféle szervezetnek.

Mátranovák, 1927. február hó.

Gasparin János

Peyernek egy volt hü birkája.

A fenti levelet leközlöttük teljes egészében és csupán csak azt fűzzük hozzá, hogy tisztában vagyunk azzal, hogy Peyerék milyen eszközökkel dolgoznak és hogy mi nem azzal a hanggal válaszolunk, ez a mi jobb érzésünket igazolja, mert mi azt tartjuk, könnyebb a hazug embert utólni, mint a santa kutyát.

Ennek igazolására leközlöljük Peyernek a január 9-én tartott, úgynevezett országos közgyűlésen tett következő kijelentését szó szerint: „Válaszolnom kell azonban arra a szemrehányásra, hogy a titkárság miért nem bocsájtotta el már előzőleg Csókát. A helyzet nem olyan egyszerű. Csóka eltávolítása a vezetőség, illetve a közgyűlés hatáskörébe tartozott. A legutóbbi közgyűlés elkövetett mulasztásai fölülvizsgálására kiküldött egy fegyelmi bizottságot, mely fegyelmi bizottságba sikerült Csókának emberét bejuttatni és így elérte, hogy ítélet nem volt egészen lesújtó. A közgyűlés elmozdította az elnökségből és a salgótarjáni kerületbe küldte ki tisztviselőnek, ami büntetés jellegével birt.” Ahány szó, annyi hazugság, ezt igazolja a fenti levél is, de igazolja ezt azon a közgyűlésen volt küldöttek többsége is. Elismerjük azt, hogy Peyeréknek fáj a mi működésünk és most igyekeznek úgy feltüntetni a helyzetet, hogy ezt egy pár ember önzése teremtette, hát van valami igaza, mert tényleg egy pár embernek az önzése okozta. Azonban ezek között elsősorban Peyer áll társaival, mert az ő erőszakosságának következménye, ezért az odiumát neki kell viselni. Mi pedig haladunk tovább megkezdett utunkon, minden rágalom, minden gáncs dacára, mert a mi oldalunkon van az igazság és erőt ad a további munkára.

A Bányász február 15-én megjelent számában kimerítően foglalkoztunk azokkal az intézkedésekkel, amelyek munkástársainknak a további munkaalkalmat biztosíthatták. — Előbb a központi vezetőség, utána a kerületi összvezetősége vitatta meg azokat az intézkedéseket, amelyeknek segítségével a küszöbön levő elbocsájtásokat meg lehetne akadályozni, vagy legalább is a legminimálisabbra csökkenteni.

Örömmel állapítjuk meg, hogy intézkedéseinknek és közbenjárásunknak ha nincs is száz százalékos eredménye, de kétségtelen, hogy pár száz embert sikerült a munkájában visszatartani és részére egyelőre munkaalkalmat teremteni.

Az eddig elért eredmény egyesületünket a további szívós munkára serkenti, mert hiszen még mindig vannak elbocsájtások, vannak kihagyott munkanapok az egész kerületben, sőt az egész ország területén. — Ezek a körülmények arra készítetik egyesületünk vezetőségét, hogy tovább küzdjön, még pedig küzdelmét oly irányban fejtsse ki, amely végre olyan stádiumba juttathatja a magyar szénbányákat, amely szilárd és tartós munkaalkalmat biztosíthat az erre a munkára szorult munkástársaknak.

Az intézkedések között szerepelnek elsősorban a külföldi szénbehozatal csökkentése, mert a hozzánk eljutott hiteles adatok azt igazolják, hogy 1926-ban, tehát az elmúlt évben nagyobb mennyiségű szén futott be az országba, mint az azt megelőző években. Magyarországon még nagyon sok üzem van, amely belföldi szén helyett külföldi szenet fogyaszt, többnyire arra való hivatkozással, hogy a külföldi szén olcsóbb a magyar piacon, mint a magyar szén.

Ezen állításokat kétségbe vonjuk, anélkül természetesen, hogy a magyar bányatulajdonosok érdekeit akarnók védeni, de az igazság kedvéért mégis egyet meg kell állapítanunk, még pedig azt, hogy ha a magyar szén drága Magyarországon a külföldi szénnel szemben, akkor ennek súlyos nemzetgazdasági hátrányai vannak.

A legnagyobb baj a vámtarifák megállapításánál keresendő. Ugyanis a hozzánk eljutott adatok szerint a külföldi szén az összes terheket megussza 5—5 és félezer papirkoronával, míg a magyar szén a legjobb esetben 10—12.000 koronás vám és

egyéb illetékekkel tud csak eljutni külföldre. Innét keletkezik azután a két szén ár közötti diferencia, amely differenciában természetesen a gyengébb marad alul.

Ezen hibákat kell kiküszöbölni, hiába itt minden kísérletezés, csak ezeken a módokon lehet a magyar szénnek biztos és állandó piacot biztosítani. — A megoldási kulcs a kormány kezében van és ezért a kormánynak minden tétovázás nélkül meg kell értenie, hogy nagyon sok ezer bányamunkás és azok lerongyosodott családtagjai sorsáról van szó és ha a magyar munkástól megkövetelik, hogy szeresse hazáját, mint azt hazafinak dukál, akkor a magyar munkás megkövetelheti a magyar kormánytól, hogy sorsa fölött őrkdjön és minden rendelkezésre álló eszközzel törekedjen oda, hogy a fentebb említett módok a magyar bányáiparban rendet, a magyar szénnek pedig piacot teremtsen.

Négyéve tart már a bányáipar válsága, ez a szomorú négy év már annyi áldozatot szedett a munkástársak sorából, amely idestova veszélyezteti a magyar bányászok jövőjét, amely szintén a nemzet megerősödése szempontjából parancsolóan hat, mind azon államférfiakra, akik a kezükben tartják az ország vezetését.

Az egyesületünk közbenjárására, mint már előbb is leszögeztük a február 15-én felmondott munkástársaknak közel 80%-át visszavettük. Ezt azért szögeztük le, hogy a munkástársak netétovázzanak, hanem jöjjenek segítségünkre, mert abban biztosak vagyunk, hogy senkinek sincs tétovázni való ideje, a spájzok üresek, a gyerekek rongyosak és még itt a tél is a nyakunkban, amely még inkább megnehezíti helyzetünket.

Az előbb elhangzott kifogásokkal a munkásság sem érheti be, hanem neki is saját maga és családja érdekében követelnie kell a sürgős intézkedéseket, ne nyugodjanak bele a folytonos ígéretekbe, hanem nézzenek tovább és cselekedjenek, mert az egymás közötti panaszkodás nem viszi előbbre fájdalmas ügyeiket, de a csüggedéssel és a nemtörődömséggel sem lehet előbbre jutni, tehát csak egy mód kínálkozik a munkásság számára a szívós, kitartó küzdelem, amely egyedüli biztosíték a jövő munkaalkalmak megteremtésére.

Még egy levél egyesületünknek.

Lapunk legutóbbi számában egy nyugdíjas asszony levelét közöltük le, amelynek kapcsán az alábbi levelet kapta az egyesületünk:

Salgótarjáni Szénmedence Bánya és Kohómunkások Gazdasági Szakegyesületének.

Salgótarján.

Tisztelt szaktársak!

A „Bányász” február 15-én megjelent számában egy nyugdíjas özvegynek a levelét olvastam, amelyet nem hagyhatok szó nélkül. Engedjék meg bevezetésül elmondani, hogy én is tagja voltam a Magyarországi Bánya és Kohómunkások Országos Szövetségének még 1924-ben, amikor a 40.000 koronás járulékot állapította meg a Szövetség, akkor maradtam el a járulék fizetésével. Elvileg a szövetségbe tartozónak vallottam magamat, bár nagyon sok kifogásom volt, de azt gondoltam, hogy talán a foly-

tonos hibák egyszer majd csak jóvá lesznek téve és akkor esetleg újra be fogok iratkozni a szervezetbe.

Amikor az önök egyesülete megalakult, úgy éreztem, hogy most nekem is az önök egyesületébe lesz a helyem, de olyan sok rosszat halottam önök egyesületéről, elhatároztam magamat, hogy várakozó állápontra helyezkedem, amíg meg nem látom, hogy mindaz amit önökről mondtak megfelelő-e a valóságnak. Most amikor már meggyőződtem róla, hogy azok nem fődik a valóságot, de különösen, amikor meggyőződtem arról is, hogy önök az elbocsájtott munkástársak érdekében mindent megmozgattak, eltökéltem magam, mint szanált munkás, hogy még akkor is beiratkozzak az Önök szervezetébe, ha esetleg nem sikerülne a felmondott munkástársakat visszavétni, mert teljesen elegendő volt az egyesületük részéről megnyilvánult jóakarát.

Most amidőn tudomásunkra hozták, hogy a felmondásukat visszavonták, arra kérem az egyesület vezetőségét, hogy szíveskedjenek közölni velem, hogy a régi tagságom elismerésével utána fizethetem-e a lemaradt tagsági járulékomat. Amennyiben igen, úgy szíveskedjenek sürgősen értesíteni és ha esetleg nem fizethetném utána az elmaradt járulékomat, úgy a legközelebbi bizalmiférfitől belépési nyilatkozatot kérek és befogok lépni az önök egyesületébe.

Szaktársi üdvözléssel:
(aláírás.)

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatója Albert Thomas Budapesten.

Az erőszakos békekötésnek egy olyan intézményének a képviselőjében jelent meg *Albert Thomas*, amely némiképen enyhíti a békeszerződések borzalmait.

A népszövetség nemzetközi gazdasági konferencia összehívását tervezi. Ezen konferencia előkészítési ügyében tanulmányai kiegészítése céljából jött Magyarországra. Ezen konferenciának legfontosabb célja az egységesebb európai és világ gazdasági lehetőségének megteremtése.

A munkásosztályt ebben a kérdésben különösen az érdekli, miként alakul a munkásosztály élet színvonala a gazdasági válsággal összefüggésben. A munkabérek vásárló ereje országunként nagyon jelentékeny eltérést mutat. Az európai munkásoknak vásárló értékében kifejezett bére általában sokkal alacsonyabb mint az amerikai munkásoké. Ennek megállapítása a munkásságot arra a meggyőződésre juttatta, hogy ha a vámokat és a karteleteket terror-szerű szabályozásnak vetnék alá, komolyan hozzá lehetne látni az európai munkásság élet-színvonalának érdemleges megjavításához. A munkáltatók legutóbb ugyancsak fölvetették azt a gondolatot, miként lehetne a mezőgazdasági termelés kapacitását olyan mértékben fokozni, hogy a városok ipari munkásainak reálbére ezen a néven emelhető legyen.

Mindezeket a kérdéseken kívül napirendre kerül a konferencián, a termelő és elosztó tényezők egymáshoz való viszonyának a kérdése. A gazdasági és szociális vonatkozásai között főnnálló nagyarányú kölcsönösség miatt vesz részt a Nemzetközi Munkaügyi hivatal a gazdasági konferencia előkészítő munkájában.

Ezen kérdések a magyar munkásságot különösen, — a bányáiban foglalkoztatott munkásságot — mert ez fogja lehetővé tenni a magyar bányák termékeinek az értékesítését. Ez egyúttal azt fogja jelenteni, hogy a bányamunkások munkakialmat fognak találni. *Albert Thomas* ezen tanulmányi körútjában jött ma-

gyarországra és itt meghallgatta az érdekelt feleket. Ezen érdekelt felek között szerepelt a munkásság képviselőin kívül a magyar kormány ekszpónált képviselői is.

Albert Thomas vendége volt a magyar kormánynak, a székesfővárosnak és a szakszervezeti tanácsnak. Részt vett a magyar kormány és a székesfőváros által adott ebéden és a szaktanács által adott tea délutánon.

Mindenütt beszédet mondott, sőt február hó 26-án délután a régi képviselőházban nagyarányú előadást tartott. Ezen beszédekben elismerte, sőt meggyőződésében erősítette meg, hogy Magyarországot a békeszerződés folytán ért méltánytalanság égetően szükségessé teszi gazdasági vonatkozásban a nemzetek közti megértés felé haladni.

Megállapította *Albert Thomas*, hogy Magyarországon ugyanazon gazdasági és szociális vonatkozású akadályokkal kell megküzdeni a munkásmozgalomnak, mint külföldön. Azért, mert látja azt, hogy a polgári társadalom nem kedvez a szocialista munkásmozgalomnak, azt a tanácsot adja a magyar munkásságnak, igyekezzen a nemzeti és nemzetközi törekvések közötti harmóniát megtalálni. Ha sikerül hozzájárulnia ahhoz, hogy a magyar munkásmozgalom iránt idehaza és a külföldön nagyobb foku megértés jöjjön létre, utját eredményesnek találja.

A fenti megállapításokat teljes mértékben magunkévá tesszük. Mi már megindulásunk óta állandóan hangoztattuk, hogy a nemzeti irány és a nemzeti védekezés nem ellenkezik azzal a nemzetköziséggel, amely a munkásmozgalom javát szolgálja. A nemzetközi tökével nemzetközileg, a nemzeti tökével viszont nemzetileg kell a harcot megküzdeni.

Mit szólnak azonban azok a «munkásvezérek», akik magukat a munkásság vezetőinek tartják, ezek bennünket, a mi állásfoglalásunkért áruolónak neveztek és most *Albert Thomas* ugyanazokat állapítja meg, amit mi már előzőleg hirdettünk. Férfias jellemvonás az, amit a nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatója hangoztatott, lássák be a magyar munkások, hogy a munkásmozgalom helytelen utakon jár és igyekezzenek azt helyes irányba terelni. Legyen bátorságuk bevallani, hogy azt a tempót nem lehet tartani, kell egy új, egy helyesebb cél felé törekedni.

Tatabányai szanálás.

Lapzárta kapjuk a hírt Tatabányáról, hogy a február 15-én felmondott munkástársaknak március 1-ével kiadták a leszámolást. A leszámolásban körülbelül 400 olyan munkástársunk esett bele, akik hosszú évek, sőt mondhatnánk hosszú évtizedek óta dolgoztak a társulatnál.

Az úgy lényegére még visszatérünk, most csupán azt kívánjuk megjegyezni, hogy a tatabányai elbocsátások sokkal súlyosabban érintik az abba belekerült munkástársakat mint bárhol másutt, mert hiszen mind kolonizált, teljesen nincstelen munkástársunkról van szó, akiknek elbocsátásukkal egyidejűleg sem lakásuk, sem pedig kenyérkeresetük nincs.

A felmondások, illetve elbocsátások a munkástársaink között óriási elkeseredést váltottak ki, nemcsak azért, mert a felmondások, illetve az elbocsátások megtörténtek, hanem azért is, mert a mindenható vezér, aki minden esetben, úgy, mint jelenleg is, a munkásság kétségbeesését külföldről, jelenleg Párizsból szemléli, mert kényelmesebb külföldön diszes szónoklatokat elmondani, mint idehaza a nyomorban fetrengő bányászok és azok családtagjai érdekében eljárni.

Mi, akik ismerjük a volt vezér kényelmes álláspontjait, nem ütközünk meg ezen a tényen, mert hiszen 1925. februárban, amikor látta, hogy a tatabányai sztrájk elkerülhetetlen, akkor is külföldre utazott és csak a sztrájk kitörése után tért vissza, amikor már a felelősséget másra háríthatta.

Igy néz ki tehát az a munkásvédelem, amit a nagy vezér nyújt...

Bejelentési kötelezettség.

A m. kir. belügyminiszter a bejelentési kötelezettséget Salgótarjánban és annak környékére is kiterjesztette. Ennek végrehajtására a salgótarjáni m. kir. államrendőrség kapitánysága b. 8636/1926. kig. kiadott hirdetményével hívja fel a lakosság figyelmét be és kijelentési kötelezettségre. E helyen is felhívjuk szaktársaink figyelmét, hogy a hirdetményben foglalt rendelkezéseket olvassák át és annak megfelelőleg járjanak el a város és környékén lakó szaktársak, nehogy ebből keletkező mulasztásokért zaklatásnak legyenek kitéve.

A hirdetmény szerint mindenki, aki Salgótarján r. t. város bel- vagy külterületén lakik, köteles magát 1927. évi május hó 16-ig bejelenteni.

Farsangi mulatságok.

Az egyesületünk központja, valamint egyes helyicsoporthai f. hó 19-én és 20-án jól látogatott farsangi mulatságokat rendezett. 19-én Salgótarjánban a «Vigadóban» nagyszabású álarcos bál volt, ahol óriási tömegekben vettek részt az érdeklődők. 20-án zagyvapálfalvai helyicsoporthunk rendezett műkedvelő előadással egybekötött jól sikerült mulatságot. Műsoron volt «A tartalékos férj» című vígjáték, amelyet óriási sikerrel adott le a műkedvelő.

A baglyasaljai helyicsoporthunk a «Tolonc» című népszínműt adta elő, amely sikerhez az egyesületünk részéről gratulálunk.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

A legolcsóbb bevásárlási forrás arany, ezüst és kőszor különlegességekben és órákban. Kedvező részletfizetés.

Vessék tisztán aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban. Minden nálam vásárolt óráért 5 évi írásbeli jótállást vállalok. — — — Órajavítások műhelyemben pontosan eszközölhetők.

H a v a l a m i t

venni,
eladni,

bérelni vagy
bérbeadni akar

hirdessen

„A BÁNYÁSZ“-BAN.